

JUHTKIRI

Juhan Parts ja Keit Pentus, rääkige ometi omavahel!

Keskkonnaminister Keit Pentus palkas rohelise elektri tootjale makstavaid toetusi kaitsma endise õiguskantsleri, Sorainen advokaadi Alar Jõksi, majandusminister Juhan Parts reaktsoon oli appi võtta Brüsseli advokaadibüroo.

Äripäev leiab, et valitsusse kuuluvad poliitikud ei peaks omavahelisi erimeelsusi lahendamaks kallite õigusbüroode teenuseid kasutades. Esimene asi peaks olema maha istuda ja omavahel asjad selgeks rääkida. Nii palju peaks kummagi esindatavas ministeeriumis analüüsivõimekust olema, et koos probleem läbi arutada-arvutada ning analüüsi tulemuste põhjal otsus langetada.

Praegu proovivad Pentus ja Parts advokaatide abil nii esindatavate huvigruppide kui ka avalikkuse pahameelt endalt kõrvale juhtida, selle asemel et kokku leppida. Kuid advokaatidest "palgasõdurite" kasutamine omavahelises sõjas sünnib maksumaksja raha eest. Maksumaksja raha kasutamine valitsuskriisi edasilükkamiseks, summutamiseks või vältimiseks ei ole aktsepteeritav – seda enam, et vastasseisu sattunud ministrid kuuluvad mõlemad võimuliitu, ehkki eri parteidesse.

Võitlus käib suurte summade pärast. Taastuenergia tootang oli eelmisel aastal Eesti elektritarbimisest koos elektrijaamade omatarbega 12,9%, võrreldes aastataguse ajaga 3,2% rohkem. See suurendas taastuenergiat makstavaid toetusi 57,2 miljoni euroni, mis tähendab toetatava taastuenergia mahu 40protsendilist suurenemist.

Taastuenergia toetused maksab kinni elektritarbija – praegu läheb juba 10% elektriarvest taastuenergiatasudeks. Seetõttu leiab Äripäev, et toetuste süsteem vajab ümbertegemist: taastuenergia toetusi tuleb vähendada. Majandusministeeriumi ettepanek on kehtestada uus toetuskava koos elektrituru avamisega järgmise aasta alguses, vähendades toetusi 16–26 eurot megavatt-tunni kohta. Ühtlasi on plaanis vähendada toetusi tagasiulatavalt.

Elu ja surma küsimus. Toetuste tagasiulatuva vähendamise vastuargumendiks on nn õigustatud ootuse printsiip: tootjad tegid investeeringuid paikapanud tariifidest läh-

tudes ning uute määrade kehtestamine võib neist nii mõnelegi tähendada suuri raskusi, kui mitte põhjaminekut. Nagu väljendub Vao elektrijaama enamusosanik Kristjan Rahu: see on elu ja surma küsimus. Ent toetusüsteemi loomise aegu oli elekter märksa odavam kui praegu. Toetussummad on ka tootjate endi prognoosidega võrreldes oluliselt suuremad.

Teiseks on kärpette eest hoiatanud Euroopa Komisjon. Tagasiulatuvat kärpet on kritiseerinud ka Euroopa taastuenergia katusorganisatsioon EREF, kes viitab, et nendega rikutakse jämedalt Eesti taastuenergia direktiivist tulenevaid kohustusi.

Kui see nii on – just seda nii Partsi kui ka Pentuse palgatud juristivägi uuribki –, siis võiks kompromisslahenduseks olla tagasiulatuvast kärpest loobumine, kuid edaspidise toetuse maksmise sõltuvusse seadmine elektri börsihinnast.

Kuna turu peatse avanemisega muutub elekter lõpptarbijale niigi kallimaks, ei ole praeguse helduse jätkumine taastuenergiatootjate suhtes õigustatud. Partsi plaanitav korrektiiv ei ole mitte "võitjate" või "efektiivsete" karistamine, nagu asjaosalised väidavad, vaid oma aja ära elanud toetusüsteemi reformimine. Et see ette kaotatud kohtuvaidlusi kaasa ei tooks, on vaja Pentuse ja Partsi ministeeriumi omavahelist koostööd, millesse on kaasatud Euroopa õiguse asjatundjad.

Valitsusse kuuluvad poliitikud ei peaks omavahelisi erimeelsusi lahendamaks õigusbüroode

kaudu.

